

Centre d'Information sur les Médias A.S.B.L.
Centrum voor Informatie over de Media V.Z.W.

CIM Internet

Informatie over toestemmingsbeheer

Versie 24 november 2022

Inhoudstabel

1.	Inleiding	2
2.	Toestemmingsbeheer.....	3
3.	Privacy Disclaimer.....	5
4.	Cookiebeleid.....	7
5.	Partners	9
6.	Samenvatting.....	11
7.	Referenties en bronnen.....	12

1. Inleiding

Het gebruik van cookies op het internet wordt gereguleerd (onder andere) door de Richtlijn « Privéleven en digitale communicaties » (e-Privacy Directive), zoals geïmplementeerd door de lidstaten van de EU, en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of GDPR in het Engels).

Recente beslissingen van het Europese Hof van Justitie en richtlijnen van het Europees Comité voor gegevensbescherming bieden richtlijnen voor de interpretatie ervan. De conclusie is simpel: zonder toestemming van de gebruiker is het plaatsen van cookies verboden (op enkele uitzonderingen na).

Dit principe heeft digitale professionele organisaties, dienstverleners en privacy autoriteiten geïnspireerd:

- IAB Europe heeft met het Transparency and Consent Framework (TCF) een reeks specifieke standaarden ontwikkeld voor digitale marketing om in de praktijk toestemming te vragen aan internetgebruikers en die informatie te delen met derden. Een onderdeel van dit kader is een classificatie van de doelen van de cookies en andere identifiers, hun functionaliteiten en soort gegevensverwerking (zie Tabel 2, Hoofdstuk 4), die door publishers samengevoegd of vereenvoudigd kunnen worden.
- De leveranciers van toestemmingsbeheerplatformen (Consent Management Platform - CMP) helpen publishers om gebruikers in staat te stellen identifiers op hun apparaten te beheren en de doelen en functionaliteiten te selecteren die ze willen aanvaarden. Hierdoor kunnen de publishers hun diensten ontwikkelen met respect voor de voorkeuren van de gebruikers.
- De Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit heeft de neiging om de toepasselijke regels op een vrij strikte manier toe te passen en te interpreteren.

Deze evolutie van het wettelijke kader, evenals de toenemende weigering van third party cookies door internetgebruikers en technologieleveranciers, hebben een grote invloed gehad op het cookiebeleid van websites. Aangezien de third party cookies zullen verdwijnen, hebben de publishers echter nog steeds de verplichting om hun cookiebeleid en hun toestemmingsbeheer bij te werken om te voldoen aan de huidige wettelijke vereisten.

De CIM Internet-meting maakt sinds 2000 gebruik van (third party) cookies. Onze studies zijn onvermijdelijk aangepast aan veranderingen in de digitale wereld. Dit document bevat informatie die publishers kan helpen bij het opvolgen van de wijzigingen in de identifiers, het Toestemmingsbeheer en de Privacy Disclaimer. Als zodanig omvat het verschillende elementen van een GDPR-conform cookiebeleid. Uitgangspunt is de interpretatie door de Belgische autoriteiten van de relevante wetgeving. Sommige aanbevelingen zijn geïnspireerd door de standaarden van het Transparency and Consent Framework (TCF) van IAB Europe. Verschillende intekenaars van de CIM Internet-studie gebruiken de TCF-standaarden van IAB, andere niet. Dit document is opgesteld om in beide gevallen relevant te zijn.

Het moet duidelijk zijn dat de publishers als enige verantwoordelijk zijn voor het Toestemmingsbeheer, het Cookiebeleid en de Privacy Disclaimer op hun digitale platformen. Het is gemakkelijk om fouten te maken of cruciale elementen te vergeten. Dit document volgen geeft geen garantie voor de naleving in deze specifieke gevallen. We raden daarom de intekenaars aan om technisch en juridisch advies te vragen bij experts.

2. Toestemmingsbeheer

De gebruiker moet actief toestemming geven voor alle niet-essentiële identifiers, en dit op een voldoende geïnformeerde basis. Alleen dan kunnen niet-essentiële identifiers in de browser of app van de gebruiker doorgegeven worden tijdens zijn bezoek aan een website of een app. Elke wijziging van de toestemming van de gebruiker moet resulteren in het al of niet doorgeven van identifiers.

De CIM Internet-studie meet de browser- en appactiviteit met behulp van identifiers die door Gemius voorzien of verzameld worden. Deze identifiers zijn niet essentieel en vereisen de toestemming van de gebruikers voordat ze worden doorgegeven.

Het beheer van de toestemming moet in overeenstemming zijn met de volgende principes:

1. Het doorgeven van niet-essentiële identifiers is alleen toegestaan na toestemming.
In het kader van de CIM Internet-studie betekent dit dat identifiers alleen doorgegeven mogen worden na toestemming. Het reglement van de CIM Internet-studie vertaalt dit principe in praktische vereisten in het geval dat een toestemmingsbeheerplatform (CMP) gebruikt wordt, en specificeert de actie die vereist is in het geval dat de gebruiker zijn toestemming weigert wanneer er geen CMP gebruikt wordt.
2. Geïnformeerde toestemming
Voor de identifiers waarvoor toestemming nodig is van de gebruiker, moet de gebruiker een duidelijke en geïnformeerde keuze aangeboden krijgen. Dit kan op verschillende manieren:
 - De eerste mogelijkheid is om de opt-out optie standaard in te stellen.
 - De tweede mogelijkheid toont beide opties, zonder de ene boven de andere te bevoorstellen.
 - Een derde mogelijkheid is om de opt-in optie standaard in te stellen door te suggereren dat deze optie de logische optie is of de juiste optie is om te kiezen. Gelieve te noteren dat deze benadering sterk afgeraden en bekritiseerd wordt door bepaalde gegevensbeschermingsautoriteiten.

De **tweede mogelijkheid**, zoals voorgesteld in Tabel 1, minimaliseert het risico op discussie over de GDPR-naleving.

Tabel 1. Overzicht benadering om activering (opt-in) te vragen aan gebruikers.

Approach 1	Approach 2	Approach 3
Intro text on use of cookies	Intro text on use of cookies	Intro text on use of cookies
Agree Opt out	Agree Opt out	Agree Opt out

3. Beschikbaarheid van specifieke informatie over identifiers

Geïnteresseerde gebruikers moeten gemakkelijk aanvullende informatie kunnen vinden over de gebruikte identifiers:

- Hun doel,
- Het type gegevensverwerking dat mogelijk wordt gemaakt door een specifieke cookie,
- En zijn levensduur.

De lijst van doelen van de identifiers die in de CIM Internet-studie worden gebruikt, is beperkter dan de lijst die het IAB TCF v1 of 2 aan Gemini toekent. Het script is aangepast zodanig dat enkel cookies worden gebruikt voor de doelstellingen van de studie.

Naast deze 3 vereisten moet er rekening worden gehouden met de volgende elementen:

1. Het gebruik van toestemmingspop-ups

Uit onderzoek blijkt dat het mogelijke stoppen en het mogelijke activeren van de pop-ups zeer doeltreffend zijn.

De pop-up verschijnt als een laag boven de inhoud en vraagt de gebruiker om toestemming voor identifiers te geven of identifiers te weigeren. De gebruiker begrijpt direct dat een actieve opt-in of opt-out nodig is voordat hij toegang krijgt tot de inhoud van de website of de app.

De pop-up moet een klikbare link bevatten naar meer specifieke informatie over de gebruikte identifiers en de Privacy Disclaimer.

Sites die geen pop-up hebben, moeten ervoor zorgen dat surfers:

- correct en volledig geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens;
- de mogelijkheid krijgen om het gebruik van Gemius-identifiers in de CIM Internet-studie te aanvaarden of te weigeren.

2. Het gebruik van een toestemmingsbeheerplatform (CMP) op websites en in apps die WebView pagina's gebruiken.

Een CMP nodigt de gebruikers uit om hun toestemming te geven, centraliseert de uitwisseling van informatie over toestemming en structureert deze informatie in een Transparency Consent String (TCF).

Een CMP kan worden ontwikkeld door de website-eigenaar of in samenwerking met een CMP-leverancier (Didomi, Sourcepoint, OneTrust, Usercentrics, etc.). IAB Europe biedt een lijst met geregistreerde CMP-leveranciers ([registered CMP providers IAB](#)). Deze informatie moet deel uitmaken van de Privacy Disclaimer en zal in een apart hoofdstuk van dit document behandeld worden.

3. Het gebruik van het IAB TCF v2.0.

Dit kader helpt publishers om de toestemming van de gebruikers op een GDPR-conforme manier te beheren. De instellingen en het voorgestelde gebruik van de Transparency Consent String laten toe om transparantie en verantwoordelijkheid te creëren. IAB publiceert ook de internationale lijst van leveranciers (Global Vendor List) met partners die conform GDPR zijn en het type gebruik van identifiers dat ze meestal kunnen voorstellen. De publishers mogen de informatie uit deze lijst gebruiken, of verwijzen naar de lijst, op hun eigen websites.

Het CMP biedt de gebruikers van een site informatie op verschillende niveaus, waaronder een lijst van partners. De aanwezigheid van een IAB-symbool voor sommige partners geeft aan dat zij zijn geregistreerd en gecertificeerd door het IAB. Voor deze wordt automatisch informatie verstrekt (zoals de lijst van de doelen van de identifiers).

Deze lijst van doelen voor Gemius als een IAB-gecertificeerde leverancier is echter breder dan de lijst van doelen die werkelijk van toepassing is op de CIM Internet-studie. CIM bekijkt met verschillende CMP-leveranciers of ze Gemius als partner met enkel de doelen van de studie kunnen vermelden.

Voorlopig is het verwijderen van Gemius uit de lijst van IAB-providers weergegeven in de CMP geen oplossing omdat het script enkel werkt dankzij de verwijzing naar IAB.

4. Geen pop-up of CMP

Sites die geen CMP gebruiken, moeten de toestemming (of weigering) van surfers registreren en linken aan het Gemius-script.

Er worden geen identifiers doorgegeven als de internetgebruiker hier niet mee instemt. Het Gemius-meetscript stuurt in dit geval hits zonder cookies. Deze hits zonder cookies laten een anonieme meting van trafiek toe: we tellen page views zonder gebruikers te identificeren of te volgen op een site. Met dit volume kennen we de volledige trafiek, wat een preciezere inschatting toelaat van het aantal “echte” gebruikers. Zonder dit volume is de meting van trafiek en bereik een onderschatting.

Publishers zijn verantwoordelijk voor het implementeren van alle noodzakelijke variabelen in het Gemius-meetscript (volgens de instructies van de CIM) om ervoor te zorgen dat hits zonder cookies worden verzonden wanneer ze door gebruikers zijn geweigerd.

3. Privacy Disclaimer

De Privacy Disclaimer beschrijft het beleid van de publisher met betrekking tot de Persoonlijke Gegevens in beknopte, gemakkelijk te begrijpen en precieze woorden. Er moeten verschillende elementen opgenomen worden, waaronder het gebruik van de identifiers, met specifieke toevoegingen die gelinkt zijn aan de CIM Internet-studie.

De Privacy Disclaimer zal ook, zo duidelijk mogelijk, verwijzen naar het recht van de gebruiker om zijn GDPR-rechten uit te oefenen.

3.1. Beleid over persoonlijke gegevens

Het beleid over persoonlijke gegevens moet de volgende onderwerpen omvatten.

1. Duidelijke identificatie van de publisher die verantwoordelijk is voor de gegevens.
2. Contactinformatie voor de internetgebruikers die vragen willen stellen over persoonlijke gegevens en contactinformatie voor de internetgebruikers die hun GDPR-rechten willen uitoefenen. En indien beschikbaar, de contactgegevens van de DPO.
3. De doelen waarvoor de gegevens worden verzameld. Voor elk doel:
 - welke types van gegevens verzameld worden,
 - voor welke doelen de gegevens worden gebruikt,
 - hoe lang de gegevens bewaard worden.

4. De wettelijke basis of het gerechtvaardigd belang bij het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens.
5. Het recht om de toestemming in te trekken met een verwijzing naar hoe u deze kunt intrekken.
6. De bekendmaking van de derden aan wie de persoonsgegevens worden doorgegeven, inclusief de codes die geïmplementeerd worden en waarmee derden de gegevens kunnen verzamelen.
7. Indien van toepassing, de specificatie van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de gegevens. De rolverdeling en de contactgegevens van de betrokken partijen. Merk op dat de technologie van derden die geïmplementeerd is om de gegevens te verzamelen, een gedeelde verantwoordelijkheid voor de gegevens impliceert.
8. In geval van gegevensoverdracht buiten de EU, alle informatie die nodig is om persoonsgegevens te beschermen.
9. Informatie over het gebruik, het doel en de levensduur van de identifiers, inclusief third party cookies met verwijzing naar de betreffende partners.
10. Informatie over de mogelijke toepassing van relevante certificaties of gedragscodes (inclusief TCF).
11. De bekendmaking van de gegevensinzameling voor geautomatiseerde beslissingen. Geautomatiseerde besluitvormingstechnieken mogen gebruikt worden om gerichte en contextuele advertenties, content marketing, enz. te profileren. Als bijv. gerichte reclame gebaseerd is op volledig geautomatiseerde beslissingen, d.w.z. zonder enige menselijke tussenkomst, moet de juridische of significante impact worden beoordeeld aan de hand van criteria als de indringendheid van het profileringsproces en de bijzondere kwetsbaarheid van de betrokkenen op wie men zich richt. In het geval van juridische of significante impact, moet de betrokkene het recht hebben om bezwaar te maken tegen uitsluitend geautomatiseerde beslissingen.

Een directe link naar de pagina over de Privacy Disclaimer moet beschikbaar zijn in de pop-up, maar ook toegankelijk zijn vanaf elke pagina op een site (meestal onderaan de pagina).

Alle informatie over de identifiers en gegevensverwerking moet worden opgenomen of gedetailleerd in het Cookiebeleid vermeld in de Privacy Disclaimer.

3.2. Uitoefenen van de gebruikersrechten

De GDPR-regels bepalen de rechten die een gebruiker kan uitoefenen. De gebruiker moet duidelijk geïnformeerd worden over zijn rechten. Onderstaande tekst, in het Engels, kan als inspiratiebron gebruikt worden voor het formuleren van de gebruikersrechten.

1. You have the right to refuse consent to the use of cookies and all personal data processing for which your consent is needed.

2. If you have given your consent, you can withdraw your consent at any time. Your revocation will not affect the legality of the treatment made before your revocation of your consent. For the use of cookies, this can be easiest done by deleting your cookies ([instructions](#)).

3. You have the right to access and to receive a copy of all the personal information which the data controller may have registered about you. It can, for example, be your contact information and registrations for our events. Queries can be sent to: [\[insert relevant e-mail address\]](#).

4. You have the right to have incorrect information about you corrected. If our registered information is incorrect, we will gladly correct it. Corrections can be sent to: [insert relevant mail address].

5. You have the right to opt out of profiling and direct marketing.

6. You have the right - for reasons relating to your personal situation - to object against the processing of your personal data that we make based on our legitimate interest. However, the objection may be rejected if the data controller can prove weighty legitimate reasons for the treatment that take precedence over your interests, rights and liberties, or the processing is necessary for the determination of a legal claim, asserted or defended.

7. In certain cases, you have the right to object to have your personal data processed. If you have the right to have your information restricted, we may in future - in addition to storage - only process the information with your consent or for the purpose that a legal claim can be established, asserted or defended to protect one person or important societal interests.

8. In special cases, you have the right to have information about you deleted before the time of our common general deletion occurs. For example, if the information is no longer available relevant to the purpose for which they were collected.

9. You have the right to data portability. That is, to have your personal information transmitted in a structured, commonly used and machine-readable format, as well as having your transferred personal data from one data controller to another. However, this only applies to data that you yourself has submitted by automatic means (i.e. not paper documents), and which are processed on the basis of consent or contract.

4. Cookiebeleid

In het kader van de GDPR, moet in het cookiebeleid (vanuit de Privacy Disclaimer) aan de gebruiker duidelijk worden aangegeven welke identifiers worden gebruikt, wat het doel, de functionaliteit en de levensduur is in het geval van cookies en welke gegevensverwerking daardoor mogelijk wordt.

Een eerste onderscheid kan worden gemaakt in functie van het essentiële karakter van de identifier. Voor niet-essentiële identifiers is een voorafgaande toestemming vereist. De Gemius identifiers die in de CIM-Internet-studie gebruikt worden, zijn niet essentieel omdat ze op geen enkele manier het functioneren van de website of de gebruikerservaring beïnvloeden.

De groep niet-essentiële identifiers kan worden onderscheiden door hun kenmerken, de gegevensverwerking en het doel. Het is belangrijk om op te merken dat het doel dat van toepassing is voor een bepaalde cookie hangt enerzijds af van de functionele kenmerken van deze cookie maar ook van de context waarin de cookie wordt gebruikt.

In het kader van de CIM Internet-studie worden de Gemius identifiers gebruikt om 'statistische' doelen, terwijl dezelfde Gemius identifiers kunnen worden gebruikt voor andere doelen zoals 'marketing' in een andere studie, een ander land of een andere context.

Om publishers en CMP-leveranciers te helpen de juiste doelen aan de identifiers toe te wijzen, heeft het IAB TCF v2.0 standaardinstellingen voor de doelen van elke leverancier.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de doelen, de functionaliteiten en de types verwerking die door IAB geïdentificeerd zijn. De in het **blauw** aangeduide elementen zijn van toepassing voor de Gemius identifiers die in de CIM Internet-studie gebruikt worden.

Tabel 2. IAB TCF v2.0 Classificatie identifiers

DOELEN, SPECIFIEKE FUNCTIONALITEITEN EN ANDERE	
Doel 1.	Stockeren van/Toegang krijgen tot informatie op een toestel
Doel 2.	Basis advertenties selecteren
Doel 3.	Een gepersonaliseerd reclameprofiel creëren
Doel 4.	Gepersonaliseerde advertenties selecteren
Doel 5.	Een gepersonaliseerd inhoudsprofiel creëren
Doel 6.	Gepersonaliseerd inhoud selecteren
Doel 7.	Reclameprestaties meten
Doel 8.	Inhoudsprestaties meten
Doel 9.	Marktonderzoeken toepassen om informatie over bereik te genereren
Doel 10.	Producten ontwikkelen en verbeteren
Specifieke functionaliteit 1. Nauwkeurige geolocalisatiegegevens gebruiken	
Specifieke functionaliteit 2. Actief de kenmerken van de toestellen scannen voor identificatie	
Andere	GDPR-rechten om zich uit te schreven en vergeten te worden, te respecteren
TYPES GEGEVENSVERWERKING	
Type 1.	Gegevens laten overeenkomen en combineren
Type 2.	Een link leggen tussen verschillende toestellen
Type 3.	De automatisch verstuurde kenmerken van de toestellen ontvangen en gebruiken

De publishers zijn vrij deze lijst te gebruiken, doelen te groeperen of andere toe te voegen, zoals ze dat willen voor hun website en app. Publishers zijn ook vrij om te kiezen hoe ze deze informatie organiseren: bijv. een lijst met alle kenmerken per individuele identifier of een lijst met alle identifiers per type doel...

Omwille van de duidelijkheid nodigt het CIM de intekenaars uit om relevante informatie over de identifiers van de CIM Internet-studie te organiseren door het volgende te gebruiken:

- Een gemeenschappelijke naamgevingsconventie voor de verschillende doelen.
- Eenvoudige consumententaal bij de beschrijving van het doel.
- Een gedeelde categorisering van specifieke doelen. Bijv. bepaalde doelen horen bij elkaar en mogen in een aparte categorie gegroepeerd en benoemd worden.

- Coherent gebruik van namen, labels, groepen, beschrijvingen, enz. elke keer wanneer informatie over identifiers gepresenteerd wordt.

Naast het doel van de identifiers, moet voor cookies ook informatie over de levensduur worden gegeven. Die moet redelijk zijn en in verhouding staan tot het doel van een cookie. Met uitzondering van enkele specifieke cookies (bv. een bestaand panellid moet niet meer uitgenodigd worden voor dat panel), streeft het CIM naar een levensduur van 13 maanden voor de cookies binnen de CIM Internet studie. Voor sommige cookies loopt de duurtijd vanaf het moment waarop de internetgebruiker de site voor het laatst bezocht heeft. Het CIM zal elke wijziging motiveren en documenteren opdat intekenaars de correcte informatie kunnen integreren in hun cookie beleid.

5. Partners

De gebruiker heeft het recht om alle partners te kennen die informatie (identifiers) verzamelen, opslaan of ontvangen van de website die hij bezoekt. De publisher moet al deze derden vermelden in de Privacy Disclaimer en de Privacy beleid of het Cookiebeleid.

In het algemeen moet dit overzicht ten minste volgende elementen bevatten:

- Een nauwkeurige identificatie van de gegevensverantwoordelijke voor elke identifier.
- Een lijst met alle betrokken derden.
Let op: als een derde de informatie wenst te verwerken op basis van een gerechtvaardigd belang, moet dit aangegeven worden, evenals het feit dat er bezwaar tegen deze verwerking van de gegevens altijd mogelijk is.
- Een beschrijving van de doelen waarvoor de betrokken derden de informatie gebruiken.
- Een overzicht van de identifiers, met voor cookies de levensduur van elke cookie.

Het overzicht kan zo georganiseerd worden dat de gebruikers hun toestemming kunnen geven vanuit verschillende invalshoeken: door de (de)selectie van de doelen, de (de)selectie van de partners of de (de)selectie van de identifiers.

Met de verwijzing naar de partners en de bijhorende cookies die gebruikt worden in de CIM Internet-studie:

- Moet het mogelijk zijn om elke derde en elke doelgroep individueel te selecteren en deselecteren;
- Moet het mogelijk zijn om voor elke speciale functie individuele selecties of deselecties te maken;
- Moeten alle opties uitgeschakeld worden en moeten de gebruikers een actieve opt-in kunnen maken voor één of meerdere doelen.

De volgende opties kunnen de toestemming van de gebruiker vergemakkelijken.

- De mogelijkheid om naar een individuele derde te zoeken en om de types identifiers en het bijhorende doel te onderzoeken.
- De mogelijkheid om andersom te werken en naar alle derden te zoeken die toestemming vragen voor een specifiek doel, bijv. "Productontwikkeling ».

De partners die betrokken zijn bij de CIM Internet-studie worden vermeld in artikel 8 van het reglement van de CIM-Internet studie. Dit zijn Gemius en CIM als gezamenlijke verantwoordelijken voor de verwerking (joint controllers) van Gemius identifiers.

6. Samenvatting

Uit de vorige hoofdstukken is het duidelijk gebleken dat de GDPR vereist dat specifieke regels nageleefd worden, die allemaal een correcte interpretatie vereisen. De lijst hieronder vat de minimum vereisten samen waarmee de publishers, die intekenaars zijn van de CIM Internet-studie, rekening moeten houden:

- Het doorgeven van de browseridentificatie (Browser ID) en elke andere niet-essentiële identifier die in de CIM Internet-studie gebruikt wordt en die alleen toegelaten wordt na toestemming;
- Een toestemmingsbeheerplatform om de uitwisseling van persoonlijke gegevens af te stemmen op de toestemming van de gebruiker;
- Een pop-up om de gebruiker te informeren, hem op een neutrale manier om zijn toestemming te vragen en met een link naar het Privacy beleid en het Cookiebeleid;
- Elk Privacy beleid moet alle relevante elementen voor de CIM Internet-studie bevatten, zoals gespecificeerd in het reglement van de CIM Internet-studie (geüpdatete versie beschikbaar op de website van het CIM in het [Nederlands](#) en in het [Frans](#)):
 - o de volledige lijst met de identifiers die gelinkt zijn aan de CIM Internet-studie,
 - o met, identifier per identifier, informatie over het type en doelen,
 - o en in geval van cookies hun levensduur.

U mag deze elementen in uw eigen Privacy Disclaimer opnemen of doorlinken naar de [CIM Privacy Disclaimer](#) (zoals nu al het geval is via het CIM Internet label).

- De Privacy Disclaimer en het Privacy beleid moeten in de lijst van partners het CIM en Gemius als gezamenlijke verantwoordelijken van de CIM Internet-studie bevatten, inclusief de link naar de pagina's over hun Privacy beleid.

Verschillende van deze vereisten worden meer gedetailleerd in het reglement van de CIM Internet-studie beschreven.

7. Referenties en bronnen

De Belgische GBA

[Startpagina burger | Gegevensbeschermingsautoriteit](#)

Het Transparency & Consent Framework van IAB Europe

[TCF – Transparency & Consent Framework - IAB Europe](#)

De lijst van IAB Europe van geregistreerde CMPs en partners

[CMP List - IAB Europe](#)

[Vendors List - IAB Europe](#)

De Belgische GBA & IAB Europe over het gebruik van advertising trackers

[IAB Europe's ad tracking consent framework found to fail GDPR standard | TechCrunch](#)

[IAB Europe comments on Belgian DPA report - IAB Europe](#)

Bevindingen omtrent Consent Management Platformen

[Consent Management Platforms: The Definitive Guide for 2020 | Kevel \(Previously Adzerk\)](#)

Een gids wat betreft cookie classificatie

[Who we are and why we do it. Our story - Builtvisible](#)

Een gids voor bedrijven

[TheGDPR-AGuideforBusinesses1.pdf \(algoodbody.com\)](#)